

Riktlinjer för investeringsstyrning

Strategi

Program

Plan

Policy

► **Riktlinjer**

Anvisning

Typ av styrdokument:	Riktlinjer
Beslutad av:	Kommunfullmäktige, 2025-11-19, § 206, dnr 00869/20241.1.4
Gäller från:	2025-11-19
Ansvarig:	Ekonomichef
Dokumentet gäller för:	Mölnåls stad
Senast reviderad:	2025-11-19

Innehållsförteckning

1. Inledning och syfte	3
2. Tidsramar för investeringar	3
3. Budgetprocess.....	4
4. Roller och ansvar.....	4
5. Investeringsnivåer och Ramar	5
6. Investeringar Nämnder och utskott.....	5
6.1. Lokalstrategiska utskottet (LSU).....	5
6.2. Plan- och exploateringsutskottet (PEU)	6
6.3. Nämnderna	7

1. Inledning och syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att etablera en tydlig och effektiv process för hantering av stadens investeringar.

Riktlinjerna ska säkerställa en hållbar ekonomisk förvaltning och långsiktig planering som stärker Mölndals stad, med fokus på att möjliggöra investeringar vid rätt tidpunkt och baserade på välgrundade prioriteringar. Mölndals stad ska fastställa en total investeringsram som bidrar till ekonomisk hållbarhet.

Investeringsplaneringen ska utgå från en långsiktig strategisk inriktning och integreras som en central del av budgetprocessen. Beslutsunderlagen för investeringsbudgeteringen ska vara väl genomarbetade och ta hänsyn till helhetsperspektivet, vilket möjliggör prioriteringar utifrån stadens faktiska behov, politiska målsättningar och ekonomiska förutsättningar.

Riktlinjerna gäller stadens samtliga investeringar som finansieras via kommunens investeringsbudget, inklusive lokaler, fastigheter, maskiner, inventarier, IT samt nämnds specifika investeringar.

Undantagna är rena exploateringsinvesteringar i plan och exploateringsutskottet – exempelvis markberedning, försäljning av fastigheter, arrenden och liknande – som regleras i särskild ordning.

Samhällsbyggnadsförvaltningens projektenhets investeringar som bereds av plan- och exploateringsutskottet, inklusive vissa anläggnings- och infrastrukturprojekt, omfattas däremot av riktlinjerna och ska alltid hanteras enligt riktlinjen och principerna.

En mer detaljerad och strukturerad hantering av styrningen omhändertas genom Mölndals stads styrprinciper. (*Avsnitt 4.4*)

2. Tidsramar för investeringar

- **Planår:** Finns i kommunfullmäktiges beslutade investeringsbudget.
- **År 1-5:** Konkret och detaljerad planering. Underlagen ska bygga på skarpa kalkyler för investeringar, investeringsrelaterade driftskostnader och driftskostnader. Finns med i långsiktiga investeringsbudgeten.
- **År 6-10:** Flexibel planeringshorisont baserad på schablonuträkningar för investeringar, investeringsrelaterade driftskostnader och driftskostnader. Finns med i långsiktiga investeringsbudgeten.
- **År 11-15:** Utblick, fokus på demografiska underlag och verksamhetsbehov, också baserat på schablonuträkningar för investeringar och driftskostnader. Hanteras utanför investeringsbudgeten.

3. Budgetprocess

För att säkerställa en effektiv budgethantering ska följande årliga process följas:

- **April:** Utskotten bereder och lämnar förslag gällande lokaler, exploatering och exploateringsrelaterade investeringar. Driftskonsekvenser och investeringsrelaterade driftskonsekvenser ska lämnas från utskott och följa sina investeringar.
- **Maj:** Budgetberedning hanterar utskottsförslag.
- **Juni:** Nämnder bereder och lämnar förslag om nämndspecifika investeringar.
- **September:** Budgetberedning hanterar nämndernas förslag.
- **Oktober:** Budgetberedningen fattar beslut om investeringsbudgeten.
- **Oktober:** Beslut i kommunstyrelsen (KS).
- **November:** Slutgiltigt beslut i kommunfullmäktige (KF).

4. Roller och ansvar

- **Ansvar för behovsinventering,** nämnderna ansvarar för att leverera uppdaterade och faktiska behov som underlag till lokalförsörjnings- och investeringsprocesserna.
- **Demografiska prognosbedömningar,** varje nämnd ska använda tillförlitliga prognoser baserade på samma demografiska siffror. Dessa prognoser ska tillämpas konsekvent för att säkerställa enhetlighet och skapa en gemensam grund för planering och beslutsfattande.
- **Uppdatering vid förändrade behov,** om behoven förändras är det den behövande nämndens ansvar att meddela detta till det ansvariga utskottet eller den ansvariga nämnden.
- **Investeringsprojektuppföljning,** Genomförs i uppföljningsrapporter vid delår och helår. Vid delårsrapporten ska tidplaner och budget uppdateras, och dessa uppdateringar ska återspeglas i alla kalkyler, inklusive drift- och investeringskalkyler inför nästkommande budgetår (till budgetberedning). (Endast de investeringsprojekt som får en förändring i tid eller förändrad årsbudget) Given projektbudget ska hållas och endast korrigering av belopp mellan åren får ske och ingen ökning av budget för de olika projekten.
- **Avvikelsehantering:** Budgetavvikelser över 10 % eller avvikelser över 10 miljoner kronor hanteras och bereds via utskotten eller nämnd för beslut i Kommunstyrelsen. Förslag på omfördelning inom beslutad budget ska finnas med från utskotten/nämnd som ett beslutsunderlag. Utskott/nämnd hanterar avvikelser i projekten på upp till 10 % av projektets värde och den säkerhetsmån som finns omhändertagen i kalkylerna. Avvikelser ska rapporteras till nästkommande möte, och vidare till nästa nivå som information.

- **Grundstandard:** Lokalstrategiska utskottet (LSU) ansvarar för att fastställa grundstandarder för byggnation och lokalunderhåll. Standarderna ska utarbetas i nära samarbete med berörda nämnder och förvaltningar för att säkerställa att de anpassas till stadens behov och förutsättningar. Om avsteg från grundstandard föreslås, ska dessa motiveras och beredas av LSU i en tidig fas. Förslag om avsteg ska i god tid presenteras för budgetberedningen eller kommunstyrelsen (KS) för beslut. Vid behov av omfördelning av investeringsmedel ska LSU bereda förslaget till kommunstyrelsen (KS). Förslaget ska inkludera en omfördelning av medel inom den totala ram som utskottet fått beslutad samt en analys av förslagets konsekvenser.
- **Helhetskalkyler:** Alla nyinvesteringsprojekt (exploateringsprojekt undantagna) över 10 miljoner kronor och budgetar ska från start inkludera alla investeringskostnader, driftskostnader samt investeringsrelaterade driftskostnader. Underlagen ska innehålla nyttokalkyl samt effektkarta.
- **Schablonuträkningar:** För åren 6-15 baseras budgeten på schablonuträkningar för både investeringar, investeringsrelaterade driftskostnader och driftskostnader.
- **Slutrapportering:** Avslutade nyinvesteringsprojekt ska slutrapporteras till kommunstyrelsen. Återstående medel lämnas till staden i samband med slutrapportering.

5. Investeringsnivåer och Ramar

Investeringsnivåer och budgetramar ska fastställas i budgetprocessen:

- **Totalram:** Den angivna totalramen utgör den maximala investeringsnivån för staden och ligger till grund för investeringsplaneringen. Totalramen innefattar samtliga investeringar och underhållsramar, exklusive exploateringsinvesteringar.
- **Underhållsramar:** Ska ligga med i totalramen och baseras på underhållsplaner från berörda nämnder eller utskott och en underhållsplan ska finnas.
- **Nämnders investeringsramar:** Utgör nämndernas investeringsramar och ingår i totalramen.
- **Totalram projekt:** Respektive investeringsprojekts totala investeringsram

6. Investeringar Nämnder och utskott

6.1. Lokalstrategiska utskottet (LSU)

- **Ansvar:** LSU ansvarar för att säkerställa ändamålsenliga lokaler för stadens verksamheter och för att integrera dessa behov i investeringsprocessen. LSU ska ta emot och bedöma lokalförsörjningsbehov från nämnder och förvaltningar samt utforma förslag till investeringsbudget rörande lokal och fastighetsinvesteringar.

LSU ansvarar för att bereda investeringsbudget, driftsrelaterade investeringskostnader, driftskostnader och förväntade effekter av investeringsförslag till budgetberedning. Ansvarar för att upprätta dialogformer med övriga nämnder. Vid målkonflikter har LSU den slutgiltiga bedömningen. Driftskonsekvenser överflyttas till behövande nämnd i samband med färdigställande av investering. I fasen fram till överlämnande samlas utskottens redovisade driftskonsekvenser på finansförvaltningen.

- **Långsiktig planering:** LSU ska bedriva långsiktig planering i en utblick (11-15 år) och en flexibel planering (6-10 år) och arbeta fram beslutsunderlag baserat på demografiska prognoser, politiska viljeinriktningar och verksamhetsbehov. Beslutsunderlag ska innehålla investeringskalkyler, investeringsrelaterade driftskostnader, driftskostnader, kapitaltjänst, nyttokalkyler och effektkarta.
- **Kortsiktig planering:** LSU ska också bedriva kortsiktig planering (1-5 år) med konkreta och detaljerade kalkyler för investeringsbehov och som finns med i budgetprocessen. Beslutsunderlag ska innehålla investeringskalkyler, investeringsrelaterade driftskostnader, driftskostnader, kapitaltjänst, nyttokalkyler och effektkarta.
- **Beslutsfattande:** Sker enligt delegationsordning. Beredning görs av LSU till budgetberedning/KS.

6.2. Plan- och exploateringsutskottet (PEU)

- **Ansvar:** Plan- och exploateringsutskottet (PEU) ansvarar för att bereda ärenden inom plan-mark- och exploateringsområdet enligt sitt reglemente. Rena exploateringsinvesteringar – exempelvis markberedning, försäljning av fastigheter, arrenden och liknande – omfattas inte av dessa riktlinjer, utan regleras i särskild ordning. För investeringar som drivs inom projektenheten ska alltid en helhetskalkyl tas fram. Kalkylen ska inkludera investeringskostnader, driftkonsekvenser och förväntade effekter av investeringsförslag till budgetberedning, bygga på dialog och samverkan med berörda förvaltningar och principen om helhetskalkyl gäller även större infrastrukturinvesteringar utanför projektenheten, men omfattningen och detaljnivån i kalkylen ska anpassas till projektets karaktär och storlek.
- **Projektenhetens investeringar:** De investeringar som hanteras av projektenheten inom utskottets ansvarsområde omfattas däremot av riktlinjerna. Det innebär att projektenhetens investeringsprojekt ska integreras i stadens investeringsprocess och omfattas av samma krav på beslutsunderlag som övriga investeringar (investeringskalkyl, drift- och investeringsrelaterade kostnader, kapitaltjänst, nyttokalkyl och effektkarta).
- **Långsiktig planering (11–15 år):** PEU ska bedriva långsiktig planering i en utblick (11-15 år) och en flexibel planering (6-10 år) och arbeta fram beslutsunderlag baserat på demografiska prognoser, politiska viljeinriktningar och verksamhetsbehov. Beslutsunderlag ska innehålla investeringskalkyler,

investeringsrelaterade driftskostnader, driftskostnader, kapitaltjänst, nyttokalkyler och effektkarta.

- **Kortsiktig planering (1–5 år):** PEU ska också bedriva kortsiktig planering (1-5 år) med konkreta och detaljerade kalkyler för investeringsbehov och som finns med i budgetprocessen. Beslutsunderlag ska innehålla investeringskalkyler, investeringsrelaterade driftskostnader, driftskostnader, kapitaltjänst, nyttokalkyler och effektkarta.
- **Beslutsfattande:** Sker enligt delegationsordning. Beredning görs av PEU till budgetberedning/KS.

6.3. Nämnderna

- **Ansvar:** Varje nämnd ansvarar för sina nämndspecifika investeringar inom tilldelad ram. Det gäller investeringar som direkt kopplar till nämndens verksamhet. Nämndernas investeringar omfattas av riktlinjerna och styrprinciperna och ska hanteras inom ramen för stadens samlade investeringsprocess. Analys och helhetsbedömning ska följa riktlinjer och styrprinciper.
- **Långsiktig planering (11–15 år):** Nämnder ska bedriva långsiktig planering i en utblick (11-15 år) och en flexibel planering (6-10 år) och arbeta fram beslutsunderlag baserat på demografiska prognoser, politiska viljeinriktningar och verksamhetsbehov. Beslutsunderlag ska innehålla investeringskalkyler, investeringsrelaterade driftskostnader, driftskostnader, kapitaltjänst, nyttokalkyler och effektkarta där det enligt riktlinjer och styrprinciper krävs.
- **Kortsiktig planering (1–5 år):** Nämnder ska också bedriva kortsiktig planering (1-5 år) med konkreta och detaljerade kalkyler för investeringsbehov och som finns med i budgetprocessen. Beslutsunderlag ska innehålla investeringskalkyler, investeringsrelaterade driftskostnader, driftskostnader, kapitaltjänst, nyttokalkyler och effektkarta där det enligt riktlinjer och styrprinciper krävs.
- **Beslutsfattande:** Sker enligt delegationsordning. Beredning görs av nämnd till budgetberedning/KS.